

D • N
17/5 1949

Inför Pariskonferensen

Den glädje som väcktes genom Berlinblockadens upphävande var främst motiverad av det klara faktum att det ryska beslutet innebar en seger för västmakternas fasta politik. För första gången efter inställandet av den persiska aktionen på våren 1946 hade ryssarna inte bara avbrutit en offensiv, utan rent av slagit till reträtt. Atlantpaktens visade redan före avslutandet sina goda verkningar, framhöll Bevin i det brittiska underhuset. I glädjen ingick emellertid på många håll även förhoppningar om en mera generell och varaktig avspänning. Det är denna möjlighet som nu skall prövas genom stormaktskonferensen i Paris. Diskussionen inför denna konferens är likväl mera präglad av oro och misstänksamhet än av den optimism som dominerade omedelbart efter Berlins frigörelse. Blockadens hävande betraktas som upptakten till en rysk aktion i stor stil.

På vissa håll har antytts att denna aktion kunde tänkas bli av militär art. Den ryska eftergiften skulle vara ett försök att

invagga motståndarna i säkerhet för att sedan slå till. Efter all sannolikhet är dessa spekulationer totalt grundlösa. Ryssland vill inte krig helt enkelt därför att ett krig skulle betyda regimen snara undergång. Trots allt löst tal om en rysk erövring av Europa genom en militärparad — ett tal som föres även i svenska tidningar för att stärka neutralitetsviljan genom défaitism — torde mycket få människor tvivla på att ett krig snabbt skulle få katastrofala konsekvenser för den maktställning som kommunistledarna genom list och våld byggt upp bakom järnridån.

Med en stor diplomatisk aktion på lång sikt, inriktad på propagandistiska framgångar och därför egentligen snarare en form av agitation än av förhandling, måste man emellertid räkna. Dess förutsättning är i första rummet att det tyska problemet fyra år efter krigets slut står öppet. Gränserna är inte fastlagda, ehuru Ryssland inkorporerat Ostpreussen och Polen de stora områden i öster som endast provisoriskt överlämnats åt dess förvaltning. Den gemensamma kontroll över Tyskland som förutsågs i Potsdam är upphävd; Ryssland har utplundrat sitt ockupationsområde och där upprättat en polisregim av ordinarie kommunistisk typ, medan västmakterna i anslutning till överenskommelsen om tysk självförvaltning organiserat ett demokratiskt Västtyskland med betydande autonomi.

Den ryska framstöt som närmast väntas skulle i en eller annan form gå ut på utrymning av Tyskland och rätt för tyskarna att etablera en helt oberoende och centraliserad stat. Samma tankegång kan naturligtvis läggas till grund för mindre långtgående förslag, t. ex. en lös internationell kontroll över Tyskland, syftande bland annat till att ge Ryssland andel i förvaltningen av det omstridda Ruhrområdet. Målet för denna politik skulle enligt västmaktsopinionen vara att genom de i östzonen utbildade polistrupperna och genom påtryckningar från öststaterna göra Tyskland till en satellit-

stat, eller i varje fall till en bundsförvant i ett framtida krig. Bland tyskarna finns ingen sympati för detta mål, avskyn för kommunismen har ökat i takt med kännedomen om dess metoder, men starkare sympatier finns utan tvivel för de omedelbara åtgärder denna politik skulle omfatta. Många tyskar lär räkna med att om väl utrymning kommer till stånd det skall bli möjligt att bevara ett reellt oberoende; man skall gäcka de ryska härskarnas förhoppningar, profitera av motsättningen mellan öst och väst för att småningom återvinna chansen att bli skiljedomare och tungan på vägen.

Båda dessa syften, det som behärskar den ryska politiken och det som påverkar vissa tyska kretsar, måste för västmakterna vara lika motbju-

dande. På planer av denna art kan man svara med förslag som går längre än de ryska och liksom dessa är propagandistiskt bestämda: låt oss utrymma hela Tyskland och återställa gränserna av år 1937, då Hitler ännu icke börjat sin annexionspolitik. Man kan också svara med planer som anknyter till tidigare överenskommelser, men i varje fall ger garantier för att den utveckling till det bättre som påbörjats i västmaktszonen skall fortsätta.

Man har också framkastat att Pariskonferensen skulle gå in på förhandlingar rörande alla de stora konfliktfrågorna i Asien likväl som i Europa. Å andra sidan är det möjligt att konferensen efter några propåganummer av känt slag glider ned till tvister om detal-

jer i det ockuperade Tysklands förvaltning.

Med tillfredsställelse måste fastslås att optimismen inför denna konferens inte är stor. Optimism, det vore i detta fall detsamma som att glömma den ryska politikens avsikter och dess fruktansvärda aggressivitet under de gångna åren, det vore att upprepa förblindelsen från åren före kriget, då Hitler efter att ha slukat ett område eller en stat gång efter annan lyckades inbilla demokratierna att han var belåten och för framtiden blott önskade avspänning och försoning. Den "fasta" politiken bleve en parodi, om den efter sin första framgång förvandlades till en eftergifternas, de tomma förhoppningarnas och den glada glömskans politik. Endast den fasta politikens fullföljande kan rädda återstoden av västerlandet från despotismen.